

Basis op orde, bouwen aan morgen

gemeente
WOERDEN

Coalitieakkoord gemeente Woerden 2026-2030

Inwonersbelangen
Laat uw stem horen!

WOERDEN

Inhoudsopgave

	Inleiding	3
	1. Wonen en ruimte	4
	2. Energie en duurzaamheid	7
	3. Economie en werk	9
	4. Opgroeien en jong zijn	11
	5. Meedoen, zorg en welzijn	14
	6. Sport, cultuur en ontmoeting	17
	7. Mobiliteit en bereikbaarheid	19
	8. Openbare ruimte, groen en water	22
	9. Veiligheid en weerbare samenleving	24
	10. Bestuur en organisatie	26
	11. Financiën en capaciteit	28
	Bijlage – Voorstel verdeling portefeuilles college	34

Inleiding

Voor ons ligt een nieuwe bestuursperiode waarin we samen richting geven aan onze gemeente. In dit coalitieakkoord zetten we de plannen hiervoor uiteen. We zijn trots op onze gemeente met de stad Woerden en de dorpen Harmelen, Kamerik en Zegveld. Ook nu onze gemeente groeit richting 60.000 inwoners, blijft ons belangrijkste doel een gemeente te zijn waar mensen prettig wonen, werken en leven. Dit kan alleen als we blijven investeren in de basisvoorwaarden: een veilige en gezonde omgeving waarin mensen elkaar ontmoeten, een betaalde baan hebben en zich kunnen ontwikkelen via onderwijs, sport en cultuur. Woerden is een plek waar iedereen zich thuis mag voelen, ongeacht (culturele) achtergrond, geaardheid of overtuiging.

We zijn een gemeente met vier sterke kernen, elk met een eigen karakter en eigen kenmerken. Met inwoners die betrokken zijn bij hun eigen omgeving, actief zijn in het verenigingsleven of als mantelzorger zorgen voor een ander. We koesteren de kracht van onze inwoners en willen een gemeente zijn waar we omkijken naar elkaar en de inzet voor de ander waarderen. Onze ondernemers zijn de motor van de lokale economie, zij zorgen voor werkgelegenheid en levendigheid in onze gemeente. Zij verdienen een gemeente die naast hen staat en kijkt wat er mogelijk is. Onze verenigingen geven kleur aan onze kernen en kunnen op onze steun rekenen.

De komende jaren staan we voor grote opgaven. We bouwen aan voldoende woningen voor jong en oud, investeren in een sterke economie en zorgen dat onze gemeente bereikbaar blijft. We werken aan een toekomstbestendige leefomgeving met aandacht voor duurzaamheid, energie, groen, water en een vitaal landelijk gebied. Tegelijk zetten we in op goede zorg en ondersteuning, zodat iedereen kan meedoen en hulp dichtbij beschikbaar is wanneer dat nodig is.

Veiligheid, leefbaarheid en een sterke gemeenschap vormen daarbij de rode draad. We willen dat inwoners zich veilig voelen in hun wijk, op straat en online. Dat vraagt om een stevige aanpak van criminaliteit en overlast, maar ook om investeren in ontmoeting, preventie en een sterke sociale basis. Daarbij geloven wij in een overheid die betrouwbaar is, realistisch is over wat er wel en wat er niet kan en inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties serieus betreft bij de keuzes die worden gemaakt.

Met dit akkoord kiezen wij voor een koers die ambitie koppelt aan realisme: we brengen de basis op orde en bouwen voort op wat goed gaat. We maken keuzes waar dat nodig is en investeren in de toekomst van Woerden, Harmelen, Kamerik en Zegveld. Zo werken we samen aan een gemeente die ook voor volgende generaties aantrekkelijk, leefbaar en toekomstbestendig blijft.

Namens de fracties van de Woerdense VVD, Inwonersbelangen, Progressief Woerden en CDA Woerden,

Florian van Hout
Woerdense VVD

Hendrie van Assem
Inwonersbelangen

Jelmer Vierstra
Progressief Woerden

Ioazefina Păuleț
CDA Woerden

1. Wonen en ruimte

1.1 Wonen

De druk op de woningmarkt is nog steeds hoog. Onze inwoners maken zich terecht zorgen of er voldoende betaalbare woningen zijn. Daarom blijven we ons inspannen om de bouw van nieuwe woningen te versnellen en doorstroming te vergroten. Tegelijkertijd hebben we de ambitie bestaande woningen en woongebieden toekomstbestendig, leefbaar, duurzaam en betaalbaar te houden of te maken. Dat doen we op een manier die past bij onze gemeente: verantwoorde en evenwichtige groei met oog voor leefbare wijken en vitale kernen.

- We realiseren een goede woningmix in lijn met het Woonprogramma 2025-2029, met betaalbare koop en huur met bijzondere aandacht voor jongeren en starters. We benutten de bestaande voorraad beter bijvoorbeeld door woningsplitsing en de transformatie van leegstaand vastgoed. Ook gaan we actief aan de slag met de transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB).
- We kijken naar (nieuwe) kansen voor woningbouw in de hele gemeente en maken daarnaast ook werk van de plannen voor de locaties aan de Middellandbaan, Haanwijk en Kamerik Noordoost. We gaan met de provincie in gesprek hoe we de hoeveelheid woningen op die laatste twee locaties kunnen verhogen. Ook kijken we naar mogelijkheden voor woningbouw in Zegveld.
- We faciliteren en stimuleren andere bouw- en ontwikkelvormen, waaronder flexwoningen, tiny houses en modulair bouwen.
- Voor senioren gaan we kijken hoe we gezamenlijk wooninitiatieven, zoals knarrenhofjes, beter kunnen ondersteunen. Nieuwe woningen voor senioren realiseren we dichtbij bestaande voorzieningen.
- We bevorderen de samenwerking met en tussen ontwikkelaars en corporaties, versnellen procedures en werken de nieuwe gemeentelijke regierol verder uit in lijn met het wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting'.

1.2 Verantwoord groeien

Woerden groeit, maar wel op een manier die past bij de schaal en eigenheid van onze gemeente. We kiezen voor verantwoorde groei: met oog voor leefbaarheid, bereikbaarheid, voorzieningen, groen en de draagkracht van wijken en kernen. Nieuwe woningbouw en ontwikkelingen moeten hand in hand gaan met investeringen in infrastructuur, scholen, sport, zorg, cultuur en openbare ruimte.

- Groei mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van leven van huidige en toekomstige inwoners. We bouwen daarom evenwichtig, met aandacht voor betaalbaarheid, duurzaamheid en voldoende ruimte voor ontmoeten, ondernemen en recreëren.

1.3 Poort van Woerden

De komende jaren krijgt de grootschalige ontwikkeling in de Poort van Woerden verder vorm. Opgaven op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid, voldoende voorzieningen, economie, klimaatbestendigheid en een groene openbare ruimte komen daar samen. Daarom maken we een apart omgevingsprogramma voor dit deel van Woerden. Daarin moeten keuzes worden gemaakt, omdat niet alle behoeften in het gebied een plek kunnen krijgen. Het voorstel voor dit omgevingsprogramma baseren we mede op de ideeën uit dit coalitieakkoord. We kunnen op dit moment nog niet alle te maken keuzes en consequenties overzien. Wel zetten we in op het benutten van de kansen die de Poort van Woerden biedt om de toekomstbestendigheid van onze stad te verbeteren en voldoende voorzieningen voor de nieuwe wijken te realiseren. We denken daarbij als concrete stip op de horizon aan een supermarkt ten zuiden van het station, in combinatie met woningbouw, een parkeergarage die de (resterende) parkeervraag uit de Poort van Woerden en de binnenstad kan opvangen en eventueel een theater/bioscoop.

1.4 Omgevingsvisie

Deze bestuursperiode wordt de Omgevingsvisie herijkt en uitgewerkt in omgevingsprogramma's, mede op basis van de hoofdlijnen uit dit akkoord. We willen in onze ruimtelijke kaders duidelijk richting kiezen en afwegingen zo min mogelijk doorschuiven naar de fases van vergunningverlening en uitvoering. Daarom leggen we voorstellen voor aanscherping van deze kaders voor aan de raad. Daarmee kan ambtelijke capaciteit op termijn minder of anders worden ingezet en versnellen we ontwikkelingen. Gelijktijdig aan het uitwerken van de nieuwe Omgevingsvisie en omgevingsprogramma's bekijken we welke winst er op korte termijn al te behalen valt in het verscherpen van ons ruimtelijk beleid.

Parallel aan de herijking van de Omgevingsvisie concretiseren we het toekomstperspectief voor het gebied ten westen van Woerden. Dit gebied lijkt kansrijk voor de realisatie van woningen en/of bedrijventerrein, zodra alle binnenstedelijke bouwlocaties in Woerden rond 2040 zijn benut.

- We voeren daarom in deze raadsperiode een verkenning uit naar de mogelijkheden en nodige stappen om te komen tot een gebiedsontwikkeling naar wonen, werken en recreëren, inclusief een goede ontsluiting van de daarmee groeiende westkant van Woerden richting de A12. De uitkomsten worden in deze raadsperiode aan de raad voorgelegd.

1.5 Landelijk gebied

Het landelijk gebied van Woerden staat de komende jaren voor grote veranderingen. Wij willen het landelijk gebied op een realistische en toekomstbestendige manier vormgeven, samen met de mensen die er wonen, werken en ondernemen. Daarbij zetten we in op een gezonde leefomgeving, een sterke natuur en een vitaal buitengebied waarin landbouw, recreatie, water en landschap met elkaar in balans zijn.

- Boeren spelen daarin een onmisbare rol: zij zorgen niet alleen voor voedselproductie, maar ook voor het beheer van ons karakteristieke landschap. Daarom kiezen we voor een aanpak waarin agrariërs perspectief houden op een duurzaam verdienmodel en ruimte krijgen om te ondernemen en te vernieuwen.
- Tegelijk werken we aan goede bodem- en waterkwaliteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. We geloven dat oplossingen het beste ontstaan vanuit de kracht van het gebied zelf, samen met boeren, agrarische organisaties, natuurorganisaties, inwoners, waterschappen en het rijk en de provincie. Niet door alles van bovenaf op te leggen, maar door samen te werken aan haalbare en uitvoerbare oplossingen met draagvlak in de praktijk. Zo werken we aan een landelijk gebied dat ook voor volgende generaties vitaal, leefbaar en toekomstbestendig blijft.

2. Energie en duurzaamheid

2.1 Energietransitie en duurzaamheid

De energietransitie is een belangrijke opgave voor de komende jaren, die vraagt om realistische en gedragen keuzes. Inwoners willen verduurzamen, maar verwachten een betaalbare energierekening, nu én op langere termijn. Ook de beschikbaarheid van voldoende energie (netcongestie) vormt een steeds groter knelpunt voor woningbouw, bedrijvigheid en economische ontwikkeling. Daarom kiezen we voor een aanpak waarin we samen met inwoners, ondernemers en andere initiatieven werken aan een toekomstbestendige gemeente. Daarbij geven we zelf als gemeente zoveel mogelijk het goede voorbeeld.

- We stimuleren het besparen van energie, bijvoorbeeld door het ondersteunen van isolatiemaatregelen en het bevorderen van zon op dak. We zetten in op lokale en kleinschalige oplossingen voor duurzame energie, met oog voor draagvlak en de kwaliteit van de leefomgeving.
- We hebben extra aandacht voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, zodat iedereen mee kan doen bij de energietransitie. Ook zijn we voorstander van zoveel mogelijk lokaal eigenaarschap en deelnemerschap bij energieprojecten.
- In de vorige raadsperiode is een besluit genomen dat de plaatsing van drie windmolens in de polder Reijerscop mogelijk maakt. Het nieuwe college gaat op de ingeslagen weg verder. Het hiervoor opgestelde toetsingskader is leidend voor initiatiefnemers om voor een vergunning in aanmerking te komen. Het college zal een aanvraag beoordelen en vergunnen als deze aan de eisen voldoet. Afwijken van het toetsingskader kan niet zonder bindend advies van de gemeenteraad.
- We onderzoeken het plaatsen van zonnepanelen op de bestaande geluidswal langs de A12 bij Harmelen.
- We kiezen voor een proactieve aanpak van netcongestie, samen met netbeheerders, ondernemers, woningcorporaties en medeoverheden. We brengen knelpunten vroegtijdig in beeld, reserveren ruimte voor energie-infrastructuur en stimuleren slimme oplossingen, zoals besparing, energieopslag, lokaal delen van energie en het beter spreiden van piekbelasting.
- De komst van warmtenetten vraagt erom inwoners vroegtijdig te betrekken, helder te communiceren over kosten en gevolgen en ruimte te bieden voor inspraak en alternatieven. We kiezen voor een realistische aanpak en fasering in tijd, waarbij het draagvlak en vertrouwen van inwoners een voorwaarde zijn voor verdere stappen. Als er een warmtenet komt zal er na besluitvorming (binnen 2 jaar) nog voor in ieder geval 8 jaar gas beschikbaar zijn.
- We waren, zijn en blijven tegenstander van mogelijke gasboringen bij Molenvliet. Hierin trekken we samen op met andere gemeenten, waterschappen en de provincie Utrecht.

De huidige plannen voor opwek van duurzame elektriciteit zijn nog onvoldoende om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Kernenergie kan en gaat in de toekomst samen met duurzame energie uit zon en wind een bijdrage leveren aan een stabiele, betaalbare en CO₂-arme energiemix. Door zelf duurzame energie op te wekken, vergroten we onze (lokale) energie-onafhankelijkheid voor inwoners en ondernemers. Woerden blijft daarom kijken naar mogelijkheden om duurzame energie op te wekken, ook na 2030.

- Wij volgen de ontwikkelingen op het gebied van kernenergie op de voet en stimuleren kennisontwikkeling en samenwerking, zodat we tijdig kunnen inspelen op kansen zodra die zich voor Woerden voordoen. Daarbij denken we aan het ondersteunen van en participeren in een verkenning van de mogelijkheden en randvoorwaarden voor een Small Modular Reactor (SMR) in regionaal verband. We werken hierin samen met andere overheden en pakken onze rol waar die passend is.

2.2 Circulariteit en grondstoffen

We zetten in op het stimuleren van hergebruik en het beter benutten van bestaande materialen en gebouwen. Dat betekent onder andere het transformeren van leegstaande panden naar nieuwe functies, zoals woningen of werkplekken, en het hergebruik van materialen bij sloop- en bouwprojecten. Ook stimuleren we circulair bouwen, waarbij materialen zo veel mogelijk worden hergebruikt en verspilling wordt voorkomen.

- Bij aanbestedingen en projecten sturen we meer op circulaire criteria, zoals hergebruik van materialen en levensduurverlenging.
- We zetten in op het verminderen van afvalstromen en het verbeteren van afvalscheiding, zodat waardevolle grondstoffen behouden blijven. Daarbij zoeken we steeds de balans tussen duurzaamheid, gebruiksgemak, leefbaarheid en betaalbaarheid voor inwoners.
- We evalueren het afvalbeleid en onderzoeken daarbij de voor- en nadelen van nascheiding. Daarbij brengen we de financiële gevolgen van verschillende keuzes nadrukkelijk in beeld, met als uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk blijft.
- In dat kader willen we ook duidelijkheid bieden over de toekomst van de milieustraat in Woerden, waar de bestaande voorzieningen aan vernieuwing toe zijn. Voldoende capaciteit en goede mogelijkheden voor afvalscheiding en hergebruik zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Tegelijkertijd kijken we kritisch naar de kosten en de praktische uitvoerbaarheid, zodat de voorziening toekomstbestendig blijft voor inwoners uit alle kernen van de gemeente.

2.3 Schone lucht

Schone lucht is van belang voor onze leefomgeving en gezondheid van onze inwoners. Als lokale overheid hebben we een verantwoordelijkheid in verbetering van de luchtkwaliteit om zo de impact op onze gezondheid te verminderen. We volgen de ontwikkelingen rond het tegengaan van ongezonde lucht en luchtverontreiniging. Dat doen we door te leren van andere gemeenten die stappen zetten op dit gebied, zoals het tegengaan van houtrook, bewustwording rond houtstook (via communicatie en voorlichting) en rookvrije zones bij scholen en in drukke omgevingen.

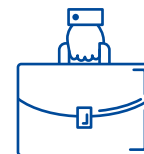
3. Economie en werk

3.1 Woerden werkt

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid en levendigheid. We zetten ons in voor een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat waarin bedrijven en ondernemers kunnen groeien en zich kunnen ontwikkelen. Daarbij waarderen we de grote diversiteit aan ondernemers: van familiebedrijven en agrariërs tot winkels, horeca, maakindustrie en innovatieve startups.

Onze maatschappelijk betrokken ondernemers dragen volop bij aan het succes van Woerden, Harmelen, Zegveld en Kamerik. Onze gemeente ligt midden in de meest competitieve regio van Europa en dat is te merken. Ons bedrijfsleven floreert en biedt onze inwoners werkgelegenheid. Dat willen wij graag zo houden. Tegelijkertijd zien wij ook dat onze ondernemers nauwelijks kunnen groeien op de bestaande locaties. De komende jaren werken we daarom samen met ondernemers aan de uitwerking en uitvoering van de Ondernemersvisie 2035.

- De Woerdense binnenstad is het bruisende hart van onze gemeente: winkels, horeca, cultuur en evenementen zorgen voor levendigheid, ontmoeting en werkgelegenheid. Daarom investeren we in een aantrekkelijke, bereikbare en toekomstbestendige binnenstad met ruimte voor bezoekers en ondernemers. Dit doen we in lijn met de uitgangspunten van de visie Vitale Binnenstad 2030. We besteden daarbij in het bijzonder aandacht aan de inrichting van en verbinding tussen de Rijnstraat en Wagenstraat.
- We gaan aan de slag met het schrappen van overbodige en ingewikkelde regels, snellere procedures en duidelijke communicatie vanuit de gemeente. We kijken kritisch naar vergunningen, lokale regelgeving en administratieve lasten en werken aan een gemeente die toegankelijk meedenkt in plaats van onnodig belemmert. Deze inzet toetsen we periodiek, samen met ondernemers.
- We verbeteren de samenwerking tussen (beroeps)onderwijs en bedrijfsleven, zodat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten. We ondersteunen initiatieven zoals de TechnoHub die zich hiervoor inzetten.
- Ferm Werk speelt een belangrijke rol in het begeleiden van inwoners naar werk en participatie. Samen met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke partners zetten we in op kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat meer inwoners kunnen meedoen en werkgevers ondersteund worden bij het vinden van personeel.
- We ondersteunen initiatieven zoals het label Ondernemen met Impact, een initiatief van ondernemers die zich actief inzetten voor welzijn en bestaanszekerheid, duurzaam ondernemen en een groen Woerden, en een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Het recent toegekende eerste Woerdense Impactlabel laat zien dat ook lokale ondernemers hierin het verschil maken.

3.2 Ruimte voor extra bedrijventerreinen

Bovenop de nu geplande terreinen is er op de langere termijn behoefte aan 12 hectare extra bedrijventerreinen om de groei op te vangen. We maken deze uitbreiding in de komende bestuursperiode mogelijk en gaan hierover met de provincie in gesprek.

Dit gesprek voeren wij in het besef dat Woerden en de provincie bij meerdere opgaven moeten samenwerken en elkaar iets te bieden hebben: voor de bouw van voldoende nieuwe woningen, een goede ontsluiting in Woerden-Oost en de zoektocht naar een groene toekomst voor de Harmelerwaard. Woerden zet daarbij in op oplossingen die bijdragen aan het oplossen van de hele ruimtelijke puzzel in onze gemeente, een goede ontsluiting van alle werklocaties en een goede inpassing in het landschap.

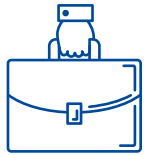
Daarnaast zien wij dat grote transportondernemingen gevestigd zijn op plekken die ook geschikt zijn voor woningbouw en veel extra vervoersbewegingen binnen de stad veroorzaken. Daarom willen wij actief kansen verkennen voor verplaatsing naar beter passende locaties. Ook deze ontwikkelingen vragen erom verder te kijken naar ruimte voor ondernemers en de benodigde ontsluiting. Daarbij is het van belang dat Woerden een actieve rol speelt in de regionale en provinciale zoektocht naar oplossingen voor dit vraagstuk.

- Op Middelland verdwijnt bedrijventerrein ten gunste van woningbouw en er is groeipotentie en -behoefte bij bedrijven elders in Woerden. Daarom zetten wij de ontwikkeling van bedrijventerreinen op andere plekken in de gemeente voort.
- Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren werken we aan moderne bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst. We stimuleren samenwerking op het gebied van energie, netcongestie, klimaatadaptatie en circulaire economie en onderzoeken waar herstructurering of intensiever ruimtegebruik mogelijk is.
- We investeren in de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen, zodat deze aantrekkelijk, veilig en bereikbaar blijven voor ondernemers en werknemers. Daarbij kijken we niet alleen naar onderhoud en inrichting van de openbare ruimte, maar ook naar vergroening, duurzaamheid, verkeersveiligheid en een betere benutting van de beschikbare ruimte. In de kernen faciliteren we daarnaast kleinschalige, vraaggerichte uitbreiding.

3.3 Recreatie en toerisme

We laten graag aan toeristen en andere bezoekers zien hoeveel moois onze stad en dorpen te bieden hebben: een historische binnenstad, dorpen met een eigen karakter, gezellige horeca, unieke evenementen, rijke cultuurhistorie en een prachtig buitengebied in het Groene Hart. Recreatie, toerisme en zakelijk bezoek dragen bij aan een aantrekkelijke, leefbare gemeente, ondersteunen onze voorzieningen en versterken onze lokale economie.

- We zetten in op kwalitatieve groei van recreatie, toerisme en zakelijk bezoek, passend bij het karakter en de schaal van onze gemeente. Samen met Woerden Marketing en partners in de regio werken we aan de positionering van Woerden als gastvrije gemeente. We ondersteunen beeldbepalende evenementen en cultuurhistorische trekpleisters, investeren in recreatieve routes en geven ruimte aan ondernemerschap in recreatie en horeca. Daarbij hebben we oog voor de belangen van inwoners en bewaken we de balans tussen levendigheid, bereikbaarheid, natuur en leefbaarheid. In 2028 actualiseren we de Agenda Recreatie en Toerisme.

4. Opgroeien en jong zijn

4.1 Jong zijn in Woerden

Kinderen en jongeren verdienen de kans om veilig, gezond en kansrijk op te groeien. In Woerden zetten we ons daarom in voor goede voorzieningen, passend onderwijs, ruimte voor ontwikkeling en ondersteuning dichtbij huis. We willen dat ieder kind zich veilig voelt en veilig is en zich daarnaast kan ontwikkelen op een manier die past bij zijn of haar talenten, achtergrond en mogelijkheden.

- We investeren in gelijke kansen voor kinderen en jongeren, onder andere door samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorg, sport, cultuur en maatschappelijke organisaties te versterken.
- Daarbij hebben we speciale aandacht voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld door problemen zoals een onveilige situatie thuis of elders, het voorkomen van criminele aanwas, mentale klachten, leerachterstanden of een beperking. Vroegsignalering en laagdrempelige hulp zijn belangrijk om problemen niet groter te laten worden.
- Ook mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren vragen blijvende aandacht. De druk die jongeren ervaren op school, via sociale media en in het dagelijks leven neemt toe. Daarom zetten we in op preventie, jongerenwerk, ontmoeting, sport en cultuur en op ondersteuning die dichtbij en toegankelijk georganiseerd is.
- Wij zorgen dat ieder kind dat na een ernstig geweldsincident in beeld komt bij politie en/of Veilig Thuis, zich binnen 48 uur gezien, gehoord en gesteund weet op school en in de hulpverlening, onder regie van de gemeente.
- Ook kijken we naar een meer toekomstbestendig leerlingenvervoer en werken we verschillende scenario's uit om dit beter, betaalbaar, efficiënter en lokaal georganiseerd mogelijk te maken. Dit doen we voor de leerlingen en in goed overleg met ouders en verzorgers.
- Jongeren moeten in Woerden niet alleen goed kunnen opgroeien, maar ook de ruimte krijgen om mee te denken en mee te doen. We werken dit concreet uit zodat jongeren actief betrokken worden bij beleid en initiatieven die invloed hebben op hun leefomgeving en toekomst.

4.2 Onderwijs en onderwijshuisvesting

Onderwijs speelt een sleutelrol in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We werken samen met scholen aan goede en toekomstbestendige schoolgebouwen, inclusief onderwijs en een soepele overgang tussen onderwijs en werk. Daarnaast stimuleren we basisvaardigheden zoals taal en digitale vaardigheden en zetten we in op het voorkomen van schooluitval.

Goede en toekomstbestendige schoolgebouwen zijn van groot belang voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We blijven daarom investeren in veilige, gezonde, duurzame en bereikbare onderwijshuisvesting in alle kernen van de gemeente. Daarbij werken we nauw samen met schoolbesturen. We kijken daarnaast hoe we bij de herijking van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) de kosten van onderwijshuisvesting beter onder controle kunnen krijgen, bijvoorbeeld door te kiezen voor renovatie in plaats van nieuwbouw of het clusteren van scholen.

- We zetten in op kwalitatief goede schoolgebouwen met aandacht voor duurzaamheid, een goed binnenklimaat, toegankelijkheid en multifunctioneel gebruik. Daarbij kijken we ook naar de groei van Woerden, nieuwe woningbouwlocaties en de veranderende onderwijsbehoefte.
- We stimuleren samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, sport, cultuur en welzijn, bijvoorbeeld in integrale kindcentra, en houden oog voor spreiding van voorzieningen over de verschillende wijken en kernen.
- We verkennen hoe we ervoor kunnen zorgen dat er nu en in de toekomst voldoende openbaar en speciaal onderwijs beschikbaar is in de gemeente Woerden.
- Investerings in onderwijshuisvesting vragen om realistische meerjarige planning en goede afstemming met de ontwikkeling van de leefomgeving en bereikbaarheid.

4.3 Buiten spelen en sporten

Buiten sporten en spelen is belangrijk voor de gezondheid, ontwikkeling en ontmoeting van kinderen en jongeren. We willen dat iedereen kan beschikken over voldoende aantrekkelijke, veilige en toegankelijke plekken waar jongeren kunnen bewegen, sporten en elkaar kunnen ontmoeten, in lijn met de landelijke Jantje Betonnorm. Daarbij gaat het niet alleen om speeltuinen, maar ook om voorzieningen zoals sportcourts, skateplekken, beweegtoestellen, schaaktafels, pannakooien en informele ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.

- We investeren in het opknappen en uitbreiden van speel- en sportvoorzieningen in wijken en dorpen. Daarbij kijken we specifiek naar meer uitdagende voorzieningen voor oudere jeugd, zoals skateplekken, calisthenicsvoorzieningen en multifunctionele sportveldjes.
- Ook zetten we in op beweegroutes en wandel- en hardloopvoorzieningen in en rond de kernen, gecombineerd met meer groen en verblijfsruimte.
- We willen jongeren nog beter betrekken bij de inrichting van speel- en sportplekken, zodat voorzieningen beter aansluiten op hun wensen. Dit doen we in samenspraak met de omgeving.
- Ook stimuleren we samenwerking tussen scholen, sportverenigingen, jongerenwerk en buurtinitiatieven om meer laagdrempelige buitenactiviteiten te organiseren.
- Goede verlichting, veilig ingerichte routes en voldoende onderhoud horen daar nadrukkelijk bij, zodat voorzieningen ook daadwerkelijk aantrekkelijk en bruikbaar blijven.

4.4 Jeugdzorg

Ieder kind moet veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. We zetten daarom in op een sterke en toegankelijke jeugdzorg, waarbij problemen zoveel mogelijk vroegtijdig wordenesignaleerd en ondersteuning dichtbij kinderen en gezinnen wordt georganiseerd. Preventie, een sterke sociale basis en samenwerking tussen onderwijs, zorg, jongerenwerk en maatschappelijke organisaties blijven daarbij het uitgangspunt. Het doel is om zwaardere zorg zoveel mogelijk te voorkomen en gezinnen sneller passende hulp te bieden.

- We investeren in lokale teams en de doorontwikkeling van preventieve ondersteuning via onder meer scholen, sport- en culturele verenigingen en jongerenwerk. Daarbij is er extra aandacht voor mentale gezondheid van jongeren, wachttijden in de jeugdzorg en ondersteuning van gezinnen met complexe problemen. Ook wordt ingezet op betere samenwerking tussen organisaties en minder bureaucratie, zodat gezinnen niet van loket naar loket worden gestuurd.

Daarnaast willen we meer aandacht voor de overgang van jeugdzorg naar volwassenheid. Jongeren die uit de jeugdzorg komen, moeten beter ondersteund worden bij wonen, werk, onderwijs en financiën.

- Daarom onderzoeken we aanvullende woonvormen, zoals begeleid wonen, kamers met aandacht en flexwoningen voor kwetsbare jongeren.
- Ook versterken we de ondersteuning voor mantelzorgers en pleeggezinnen, en blijven we inzetten op een veilige omgeving waarin signalen van mishandeling, uitbuiting en problematische schulden vroeg worden herkend.
- We blijven realistisch over de financiële en organisatorische uitdagingen binnen de jeugdzorg en versterken onze bestaande inzet om grip te krijgen op de financiën. Daarom kiezen we voor een integrale aanpak waarin preventie, welzijn, armoedebeleid, onderwijs, cultuur, sport en zorg beter met elkaar verbonden worden.

5. Meedoen, zorg en welzijn

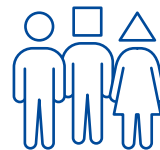
Een sterke samenleving begint bij mensen die mee kunnen doen, zich gezien voelen en op tijd de juiste ondersteuning en zorg krijgen. In Woerden zetten we daarom in op een sterke sociale basis, goede ondersteuning en zorg dichtbij huis en gelijke kansen voor iedereen. We willen dat inwoners gezond en vitaal kunnen leven, dat eenzaamheid en financiële kwetsbaarheid worden tegengegaan en dat ondersteuning laagdrempelig en toegankelijk is. Daarbij kijken we niet alleen naar zorg, maar juist ook naar preventie, ontmoeting, sport, cultuur, onderwijs en bestaanszekerheid.

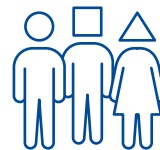
- Onze partijen hebben in aanloop naar de verkiezingen het regenboogstembusakkoord getekend. We gaan ons actief en zichtbaar inzetten voor de emancipatie, veiligheid en gelijkwaardige deelname van LHBTIQ+ inwoners, in nauwe samenwerking met inwoners en lokale belangenorganisaties.

5.1 Maatschappelijke Agenda

De Maatschappelijke Agenda (MAG) blijft de komende jaren het fundament onder het sociaal beleid in Woerden. We blijven koersvast investeren in een sterke sociale basis, preventie en een weerbare samenleving. Daarbij zetten we de doorontwikkeling van WoerdenWijzer en de lokale teams voort. Het uitgangspunt blijft: van zorgen voor naar zorgen dat. Door problemen vroegtijdig te signaleren en inwoners zo dichtbij mogelijk te ondersteunen, versterken we zelfredzaamheid en voorkomen we een zwaardere zorgvraag. De MAG is een integrale aanpak die bijdraagt aan meer grip op de jeugdzorg en de Wmo. Juist de samenhang tussen preventie, ondersteuning, welzijn en zorg maakt deze aanpak effectief en houden we de aanpak betaalbaar.

- Daarom kiezen we ervoor om de koers - een sterke en weerbare samenleving - van de MAG overeind te houden. Het schrappen van onderdelen of het stapelen van nieuwe ambities zonder samenhang werkt contraproductief en kan de kracht van de integrale aanpak ondermijnen
- Rijksmiddelen die beschikbaar komen vanuit onder meer het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) en de Hervormingsagenda Jeugd blijven we inzetten voor de doelen van de MAG. Deze middelen zijn bedoeld om de sociale basis te versterken en de druk op de zorg te verminderen. We willen daarom voorkomen dat deze budgetten opgaan in de algemene middelen.
- Eind 2026 start de herijking van de MAG. Daarbij willen we ruimte bieden aan inwoners, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers om mee te denken over de volgende fase. We sturen niet op voorhand dicht op nieuwe inhoudelijke keuzes, maar geven wel enkele duidelijke accenten mee. Zo gaan we vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties verder versterken en houden aandacht voor de uitvoering van de armoedeaanpak. Dit doen we met oog voor de adviezen uit de Actieplan Bestaanszekerheid en Mentale Gezondheid van de Raad van Kerken.
- We verbreden de Groene Hartpas met als doel een ruimer aanbod en een grotere doelgroep: een pas voor iedereen.
- Werken moet lonen en we willen de armoedeval voorkomen. Daarom stimuleren we werkgarantiebanen om te voorkomen dat mensen door het aanvaarden van werk een terugval krijgen in inkomen. We bieden zekerheid voor wie vanuit een uitkeringssituatie of na een periode van werkloosheid aan de slag gaat. Wie binnen een half jaar tot een

jaar opnieuw voor een uitkering in aanmerking komt, hoeft in dat geval geen nieuwe aanvraag te doorlopen.

- Goede woonruimte voor jongeren die uit de jeugdzorg komen, zoals flexwoningen of woonconcepten met begeleiding, kan bijdragen aan minder zware en dure zorgtrajecten.
- Om de integrale aanpak van de MAG duurzaam vol te houden, kiezen we voor realistisch begroten in plaats van taakstellingen die de uitvoerbaarheid onder druk zetten. Daarbij kijken we nadrukkelijker naar maatschappelijke thema's en resultaten, in plaats van alleen naar afzonderlijke producten en regels.
- Wij geven concreet invulling aan onze regierol in het kader van de Wet integrale suïcidepreventie en hopen zo bij te dragen aan het terugdringen van suïcide, suïcidepogingen en suïcidale gedachten in onze gemeente. Samen met partners in zorg, onderwijs, sociaal domein en veiligheid versterken wij vroegsignalering, deskundigheid en het bespreekbaar maken van suïcidaliteit. Zo zetten we in op een integrale en domein overstijgende aanpak van suïcidepreventie.
- We actualiseren het veteranenbeleid en blijven ons inzetten voor erkenning, waardering en passende ondersteuning van veteranen in onze gemeente.

5.2 Goede zorg voor iedereen

De gemeenteraad heeft in de Omgevingsvisie Woerden 2022 vastgelegd dat het behouden van goed bereikbare zorg een belangrijk uitgangspunt is bij de verdere ontwikkeling van Nieuw-Middelland en het terrein van het Sint Antonius Ziekenhuis. Daarbij vinden we het van groot belang dat inwoners ook in de toekomst dichtbij huis toegang houden tot noodzakelijke zorgvoorzieningen, zeker buiten kantooruren.

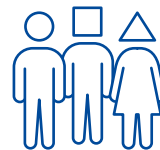
- Bij de verdere planvorming door het ziekenhuis zetten we daarom concreet in op het realiseren en behouden van een 24/7 apotheek en eerstelijnszorg vanuit deze locatie. Daarnaast streven we naar behoud van de huidige zorgfuncties, waaronder poliklinieken en de bloedprikpost.
- Steeds meer mensen kiezen voor een andere manier van afscheid nemen dan begraven, denk daarbij aan bijvoorbeeld cremeren en natuurbegraven. We verwelkomen lopende en nieuwe initiatieven in onze gemeente - zoals de bouw van een crematorium - en kijken hoe we deze mogelijk kunnen maken.

5.3 Taal en nieuwkomers

Het leren en beheersen van de Nederlandse taal vergroot de kansen op werk, onderwijs, ontmoeting en deelname aan de samenleving. Daarom zetten we in op toegankelijke taalvoorzieningen, taalmaatjes, ondersteuning bij basisvaardigheden en een goede samenwerking tussen onderwijs, vrijwilligersorganisaties, bibliotheken en maatschappelijke partners.

Woerden neemt verantwoordelijkheid in de huisvesting van statushouders en de opvang van vluchtelingen en voert zo de taakstelling van het Rijk en de Spreidingswet uit. We willen opvang van vluchtelingen op een zorgvuldige, menswaardige en beheersbare manier organiseren, met aandacht voor draagvlak, leefbaarheid en goede begeleiding. Daarbij werken we samen met maatschappelijke organisaties, vrijwilligers en inwoners.

- We blijven inzetten op een evenwichtige verdeling van de opgave en op goede afstemming met het COA, de regio, de Provincie en het Rijk. De gemeenteraad blijft, in lijn met de daartoe in 2021 aangenomen motie, intensief betrokken bij alle stappen die worden gezet.
- In lijn met onze lokale en Utrechtse aanpak zetten we vanaf dag één in op integratie en participatie. Dit geldt niet alleen voor statushouders, maar juist ook voor kansrijke asielzoekers die hoogstwaarschijnlijk in Woerden komen wonen. Zij starten snel met integreren door het leren van Nederlands en onze waarden, het vinden van (vrijwilligers) werk of andere manieren om mee te doen.
- Vanaf 2027 tot 2042 worden in een asielzoekerscentrum aan De Bleek 400 asielzoekers opgevangen voor een periode van maximaal 15 jaar. Daarbij zijn de afspraken zoals die in 2024 met het COA zijn gemaakt leidend. Die afspraken gaan onder meer over het organiseren van draagvlak en communicatie richting inwoners, de begeleiding en zorg voor asielzoekers, de veiligheid in het azc en het opzeggen van de overeenkomst door de gemeente bij ernstige en structurele overlast.
- We gaan met het COA in gesprek over de gevolgen van de vertraagde plaatsing van de beloofde flexwoningen. We kijken of we de overdracht aan de woningcorporatie kunnen versnellen. Voor de periode na de overdracht zetten we in op het waarborgen van de leefbaarheid en het prettig kunnen samenleven van de bewoners van de flexwoningen en de asielopvang.
- We zorgen snel voor een goede nieuwe opvanglocatie voor de Oekraïense ontheemden, die nu nog aan de Bleek woonachtig zijn. Veranderingen in wet- en regelgeving over hun tijdelijke verblijf maakt hun toekomst onzeker. Daarom ondersteunen we hen zoveel mogelijk bij het creëren van stabiliteit, zodat zij kunnen bijdragen, bijvoorbeeld door het hebben van een baan.
- De afgelopen jaren heeft de gemeente Woerden de achterstand ingelopen bij de wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders. We kiezen voor een eerlijk, rechtvaardig en humaan toewijzingsbeleid als het gaat om de toewijzing van sociale huurwoningen, waarbij we ook oog hebben voor groepen woningzoekenden die in een kwetsbare positie verkeren zoals spoedzoekers en mensen met een zorgvraag. Voor al deze groepen (met urgentie) gaan we de hoeveelheid beschikbare tijdelijke huisvesting uitbreiden. Daarbij doen we een beroep op de financiële middelen die het Rijk daarvoor beschikbaar stelt.
- We onderzoeken of en hoe de automatische voorrangregeling voor statushouders in ons toewijzingsbeleid kan worden aangepast. Uitgangspunt is dat de gemeente Woerden zijn wettelijke taakstelling blijft halen en statushouders ook in de toekomst net als andere woningzoekenden een beroep kunnen doen op de bestaande urgentieregeling.

6. Sport, cultuur en ontmoeting

Sport, cultuur en ontmoeting zijn onmisbaar voor een leefbare en verbonden gemeente Woerden. Verenigingen, vrijwilligers, culturele instellingen en ontmoetingsplekken zorgen voor beweging, ontspanning en sociale samenhang. Daarom blijven we investeren in toegankelijke voorzieningen, sterke gemeenschappen en plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, meedoen en zich kunnen ontplooiën.

6.1 Sport

Sport en bewegen dragen bij aan gezondheid, preventie en sociale verbinding. We ondersteunen verenigingen en vrijwilligers die zich dagelijks inzetten voor hun sport, club of activiteit. Daarbij hebben we aandacht voor voldoende en goed onderhouden accommodaties, toegankelijkheid en de betaalbaarheid van deelname. Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht leeftijd, achtergrond, handicap of inkomen.

- We willen dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen aan sport en bewegen, daarom onderzoeken we de relatie tussen sportdeelname, contributies die verenigingen vragen en de huurtarieven die de gemeente hanteert voor sportaccommodaties in onze stad en dorpen.
- We zetten ons in om meer sportclubs en -activiteiten aan te laten sluiten bij de Groene Hartpas.
- Zwemwater en goede zwemvoorzieningen zijn belangrijk voor ontspanning, gezondheid, sport en veiligheid. In Woerden willen we dat inwoners - jong en oud - veilig kunnen zwemmen, leren zwemmen en recreëren in en rond het water. Daarbij hebben we zowel aandacht voor binnen- en buitenzwemvoorzieningen als voor de kwaliteit en toegankelijkheid van recreatief zwemwater.
- We kiezen voor rust als het gaat om de toekomst van voldoende zwemwater in de gemeente Woerden. We onderzoeken - in lijn met het aangenomen raadsvoorstel - de mogelijkheid van nieuwbouw van het Batensteinbad. Dit doen we in goed overleg met gebruikers van de zwembaden, zoals de watersportverenigingen.
- Binnen 2 jaar nemen we een besluit over de toekomst van het Woerdens zwemwater. De zwemvoorziening H2O in Harmelen blijft de komende jaren beschikbaar en in gebruik, waarbij we rekening houden met de levensduur van de voorzieningen en installaties in H2O. En onder de voorwaarde dat er binnen de gemeente een volwaardig en goed bereikbaar alternatief beschikbaar is.

6.2 Cultuur, media en erfgoed

Ook cultuur en erfgoed zijn van grote waarde voor Woerden en het welzijn van mensen. Onze culturele voorzieningen, evenementen, bibliotheken, musea en verenigingen dragen bij aan een aantrekkelijke gemeente en versterken de identiteit van onze stad en dorpen. We geven ruimte aan cultuurmakers, amateurkunst en initiatieven vanuit de samenleving en stimuleren cultuurparticipatie voor kinderen en jongeren.

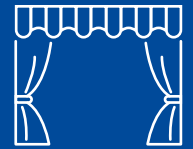
Met de recente opening van de vernieuwde Stadskamer Woerden is een belangrijke stap gezet in het versterken van ontmoeting, ontwikkeling en cultuur in de binnenstad. De bibliotheek en Stadskamer zijn veel meer dan alleen een plek om boeken te lenen: het zijn toegankelijke voorzieningen waar inwoners samenkomen voor taal, digitale vaardigheden, educatie, cultuur en maatschappelijke activiteiten.

Lokale media zijn onmisbaar voor een goed functionerende democratie. Zij informeren inwoners over wat er speelt in hun buurt, volgen het bestuur kritisch en bieden ruimte aan verschillende meningen en verhalen uit de samenleving. Inwoners moeten kunnen vertrouwen op eerlijke, onafhankelijke en kritische journalistiek. De gemeente stelt zich terughoudend op in communicatie, en geeft de media de ruimte en middelen om hun controlerende rol te kunnen vervullen.

6.3 Ontmoetingsplekken: Schulenburg en Milandhof

Wij zetten in op sterke, toekomstbestendige ontmoetingsplekken in onze kernen, waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, sporten, leren en samen activiteiten organiseren. Deze voorzieningen vormen het hart van de gemeenschap en dragen bij aan leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang.

- Voor Kamerik nemen wij in de eerste helft van deze raadsperiode een definitief besluit over de toekomst van de Schulenburg. Als uitgangspunt kiezen we voor vernieuwbouw van de Schulenburg, met ruimte voor maatschappelijke voorzieningen en renovatie van de sporthal. In dit plan is geen ruimte voor woningbouw binnen het complex, zodat het gebruik zo min mogelijk wordt beperkt en optimaal kan aansluiten bij de behoeften van verenigingen en inwoners. Het is geen doel om de nieuwe brandweerkazerne in de Schulenburg te huisvesten. Een andere locatie in Kamerik is ook goed. Beide processen moeten elkaar niet vertragen.
- Voor Zegveld zetten wij ons in voor de Milandhof als belangrijke ontmoetingsplek en verwelkomen het lopende initiatief uit het dorp. Wij continueren onze bijdrage aan de exploitatie van de sportvoorzieningen, zodat deze toegankelijk en toekomstbestendig blijven voor inwoners en verenigingen. Daarbij onderzoeken wij onder andere de mogelijkheid van vestiging van de school in de Milandhof en de eventuele ontwikkeling van woningbouw op de huidige schoollocatie. Binnen een jaar starten wij als gemeente een participatietraject. De uitkomsten van dit proces leggen wij voor aan de gemeenteraad.

7. Mobiliteit en bereikbaarheid

Een verkeersveilige en bereikbare gemeente is een randvoorwaarde voor de leefbaarheid in de kernen en de economische ontwikkeling. Onze inwoners en ondernemers ervaren dagelijks de gevolgen van onveilige situaties en knelpunten in het verkeer. De mobiliteits-transitie vraagt om slimme keuzes en investeringen in bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. We kiezen daarbij voor verleiden en stimuleren in plaats van beperken: door aantrekkelijke alternatieven, goede voorzieningen en slimme verbindingen maken we duurzame keuzes makkelijker en vanzelfsprekender. Denk daarbij aan goed openbaar vervoer, veilige fietsroutes en deelmobiliteit als alternatief voor het bezit en gebruik van een eigen auto. Daarbij hebben we ook oog voor de groep mensen die op de auto aangewezen is. Uitgangspunt voor ons beleid is de Verkeersvisie 2030 die eerder door de raad is vastgesteld.

7.1 Veilig op weg

- We pakken onveilige verkeerssituaties, zoals de Rembrandtlaan, Utrechtsestraatweg, Oudelandseweg, Chrysantstraat, centrumring en de kruispunten op de Steinhagenseweg, gericht aan en verbeteren de doorstroming op belangrijke routes. In woonwijken zetten we in op verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door het verder invoeren van 30 km-zones.
- We investeren in veilige en aantrekkelijke fietsroutes en zorgen voor een goede balans tussen auto, fiets, openbaar vervoer en vervoer te voet. Ook verbeteren we de bereikbaarheid van de binnenstad van Woerden, onder andere door logische routes en een gastvrij parkeerbeleid.
- We kijken hoe we de geluidsoverlast van de A12 kunnen verminderen, bijvoorbeeld door het doortrekken van de geluidswal langs de snelweg bij Harmelen.

7.2 Parkeerbeleid

Binnen Woerden kunnen de meeste mensen zich goed te voet of per fiets verplaatsen. Dat moedigen we aan. Tegelijkertijd hebben veel inwoners de auto nodig: bijvoorbeeld om naar hun werk te gaan, te mantelzorgen, incidenteel iets te vervoeren, of omdat zij slecht ter been zijn. Dat geldt te meer in onze dorpen, waar alternatieven nog te vaak te wensen over laten. Daarom kiezen we voor een gemeente waar ruimte blijft om voor de auto te kiezen, met een duidelijk en realistisch parkeerbeleid in onze stad en dorpen.

- We willen dat er in de binnenstad, wijken en dorpen voldoende parkeerplekken zijn. Bij nieuwe ontwikkelingen is parkeren op eigen terrein het uitgangspunt en hanteren we een realistische parkeernorm die zorgt voor voldoende parkeerplekken, op papier en in praktijk. Om parkeeroverlast in de toekomst te voorkomen, zijn we voorzichtig met het verlagen van parkeernormen. Dat is alleen mogelijk voor zover kan worden onderbouwd dat alternatieven voor de eigen auto, zoals het ov of deelauto's, ook echt zullen worden gebruikt.
- Om te stimuleren dat zoveel mogelijk inwoners gebruik maken van deelmobiliteit, zetten we in op het breed beschikbaar maken hiervan, in plaats van het opnemen van deelmobiliteit in individuele ontwikkelingen. We werken uit hoe we dit in afspraken met ontwikkelaars kunnen borgen.

In de Poort van Woerden worden veel woningen gebouwd met een lagere parkeernorm, waar de komende jaren ook parkeerplek in de openbare ruimte verdwijnt. In de binnenstad leidt de transformatie van winkels naar woningen langzamerhand ook tot verhoging van de parkeerdruk in garages en de openbare ruimte. We zetten daarom in op het vinden van realistische en efficiënte oplossingen om deze parkeervraag op te vangen.

- We zetten in op het zoveel mogelijk slim dubbelgebruiken van parkeerterreinen en -garages, waaronder het parkeerterrein bij het gemeentehuis.
- We onderzoeken tegelijkertijd de mogelijkheden voor het uitbreiden van de beschikbare parkeercapaciteit, bijvoorbeeld met een extra parkeergarage in combinatie met wonen of winkels. We brengen in kaart welke kansen toekomstige nieuwbouw-ontwikkelingen nog kunnen bieden voor meer parkeerplekken en een goede verdeling daarvan over de Poort van Woerden. Dat doen we in samenhang met de herijking van de stationsvisie en het nieuwe gebiedsprogramma. De voordelen wegen we af tegen de consequenties ten aanzien van financiën en het kunnen bouwen van voldoende betaalbare woningen. Hiervoor ontvangt de gemeenteraad uiterlijk in 2027 een raadsvoorstel.
- In het Stationsgebied-Zuid, de Hoofdstedenbuurt, Snellerpoort en Nieuw-Middelland voeren we alleen parkeerregulering in als daarvoor draagvlak bestaat bij bewoners en een stijging van de parkeerdruk dat noodzakelijk maakt. We kiezen daarbij in ieder geval voor gratis vergunningen voor bewoners, bedrijven en instellingen zonder eigen parkeergelegenheid en hun bezoek. Er wordt in deze gebieden dus geen betaald parkeren ingevoerd. We werken deze plannen samen met de buurt uit en leggen hiervoor voorstellen voor aan de raad. Bij het voorstel voor het Stationsgebied-Zuid en de Hoofdstedenbuurt betrekken we de visie die is ontwikkeld door de klankbordgroep.

7.3 Oostelijke ontsluiting

We zetten ons in voor een goede ontsluiting van Woerden aan de west- en oostzijde van de stad. Mede op verzoek van de Provincie en als Woningbouwimpulsproject van het Rijk bouwen we de komende jaren 3.500 tot 5.000 nieuwe woningen in de Poort van Woerden (rond het Stationsgebied, Snellerpoort en Nieuw Middelland). Daarmee wordt de bereikbaarheid van Woerden een bovenlokale opgave. Het verkeer op doorgaande wegen als de Steinhagenseweg, Beneluxlaan, Europabaan en Utrechtsestraatweg staat onder druk en zal door de woningbouw verder toenemen. Sluipverkeer dat eigenlijk over de A2 en A12 hoort te rijden, rijdt door de bebouwde kom in plaats van eromheen en straks door een flink gegroeide wijk.

- We zetten daarom in op de aanleg van een volledige oostelijke randweg. We gaan verder met het nodige onderzoek en intensiveren de bestuurlijke lobby richting de Provincie Utrecht en de Rijksoverheid. We benutten daarbij actief de prioriteit die het kabinet geeft aan ontsluiting van woningbouwlocaties. De raad ontvangt voor het einde van 2026 een eerste voortgangsnotitie.

Een oostelijke randweg lost twee problemen tegelijk op. Doorgaand verkeer dat nu door onze stad en wijken rijdt, gaat eromheen, waardoor de drukte van autoverkeer in de kern van Woerden afneemt en de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers toeneemt, net als de luchtkwaliteit. De dichtslubbende A12 in de regio Utrecht wordt daarnaast ontlast, waarmee een randweg ook het belang van het Rijk dient.

- Met de Provincie onderzoeken we tegelijk hoe een randweg zoveel mogelijk zal fungeren als ontsluiting van onze stad en wijken en niet als nieuwe doorgaande verbinding, zodat de effecten op het provinciale wegennet beheersbaar blijven. Het gaat om een (boven)regionaal verkeersvraagstuk dat gemeente, Provincie en Rijk gezamenlijk moeten oplossen.

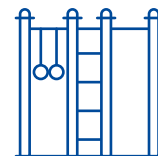
8. Openbare ruimte, groen en water

Een aantrekkelijke leefomgeving draagt bij aan het welzijn, de gezondheid en de verbondenheid van jong en oud. De openbare ruimte is van iedereen: een plek om elkaar te ontmoeten, te bewegen, te ontspannen en veilig te wonen. Daarom blijven we investeren in een schone, groene en goed onderhouden gemeente Woerden.

Groen, water en recreatieve voorzieningen maken onze gemeente leefbaar en toekomstbestendig. Parken, speelplekken, wandel- en fietsroutes en recreatiegebieden bieden ruimte voor ontspanning dichtbij huis en versterken tegelijkertijd natuur, klimaatadaptatie en gezondheid. Daarbij houden we oog voor de eigen identiteit van de verschillende wijken en kernen.

8.1 Openbare ruimte en groen

- Een goed onderhouden openbare ruimte is belangrijk voor leefbaarheid, veiligheid en uitstraling van onze gemeente. Via het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) blijven we investeren in wegen, bruggen, groen, speelvoorzieningen, verlichting en andere kunstwerken in de openbare ruimte. Daarbij kiezen we voor een planmatige aanpak waarin onderhoud, vervanging en duurzaamheid zoveel mogelijk gecombineerd worden. We communiceren proactief over op handen zijnde werkzaamheden aan en onderhoud van de buitenruimte zodat inwoners weten wanneer hun straat aan de beurt is.
- De komende jaren vraagt dit om gerichte investeringen, mede omdat een deel van de infrastructuur en kunstwerken verouderd. We willen achterstallig onderhoud voorkomen en werken aan een openbare ruimte die veilig, toegankelijk en toekomstbestendig blijft. Daarbij houden we oog voor klimaatadaptatie, vergroening en de kwaliteit van de leefomgeving in alle wijken en kernen. We stellen hiertoe de raad voor om het eerder in de algemene reserve gelabelde budget voor IBOR vrij te geven conform het voorgestelde ingroeipad, tegelijkertijd met een nadere onderbouwing van de doelen voortvloeiend uit de Woerdense waarden en de bijbehorende inspanningen. We leggen de raad daarnaast een voorstel voor om de Woerdense waarden uiterlijk bij de Kadernota 2028 te herijken.
- Bomen en ander groen dragen bij aan een fijne, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. Ze zorgen voor verkoeling, biodiversiteit, wateropvang en versterken de kwaliteit van wijken en dorpen. Bij nieuwbouwwontwikkelingen zorgen we daarom voor voldoende groen. In bestaande wijken brengen we kansen voor vergroening in kaart, te beginnen bij wijken waar meer groen hard nodig is, zoals in Waterrijk, maar ook de binnenstad en bedrijventerreinen. Initiatieven van inwoners en ondernemers verwelkomen we. Daarnaast beschermen we bijzondere bomen op basis van de huidige bomenverordening. We bekijken of vernieuwing van de bomenverordening wenselijk en noodzakelijk is en welke kosten daarmee zijn gemoeid.
- Waar mogelijk werken we voor het onderhoud van de openbare ruimte samen met inwoners en dragen we dat vaker aan hen over, bijvoorbeeld met beheerovereenkomsten. We stimuleren de verkoop van snippergroen en kijken of de kaders daarvoor kunnen verduidelijkt en versimpeld, zodat inwoners weten waar ze aan toe zijn.

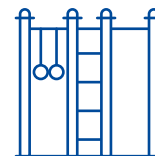

8.2 Toegankelijkheid

We werken stap voor stap toe naar een gemeente die in lijn is met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Bij de inrichting van de openbare ruimte en het beheer van gemeentelijk vastgoed hebben we nadrukkelijk aandacht voor toegankelijkheid, bruikbaarheid en inclusiviteit.

- Bij nieuwe projecten en renovaties houden we rekening met fysieke toegankelijkheid, begrijpelijke inrichting en praktische bruikbaarheid voor mensen met een beperking.
- Daarbij betrekken we ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties, zodat de openbare ruimte en gemeentelijke voorzieningen voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk en bruikbaar zijn.

8.3 Biodiversiteit en dierenwelzijn

We zetten ons in voor het versterken van de biodiversiteit in onze gemeente. We bouwen voort op de kennis en betrokkenheid die bij onze inwoners aanwezig is. Daarnaast werken we samen met natuurorganisaties.

- Samen werken we aan een heldere en meetbare aanpak om de staat van de biodiversiteit in onze gemeente beter in beeld te brengen. Die informatie willen we gebruiken om het beleid voor het groenbeheer, binnen bestaande budgetten, te verbeteren.
- Sinds het vaststellen van de nota Dierenwelzijn in 2012 zijn er veel zaken op het gebied van dierenwelzijn, regelgeving en maatschappelijke verwachtingen veranderd. Daarom actualiseren we in deze raadsperiode het dierenwelzijnsbeleid, met aandacht voor onderwerpen als dierenopvang, handhaving, bewustwording, biodiversiteit en het welzijn van zowel huisdieren als in het wild levende dieren.

8.4 Water

Waterbeheer en bodemdaling vragen ook de komende jaren om blijvende aandacht en investeringen. Een goede waterhuishouding en het beperken van de gevolgen van bodemdaling zijn belangrijk voor veiligheid, leefbaarheid, landbouw, natuur en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom blijven we ons inzetten voor extra financiële middelen van en een goede samenwerking met andere overheden en partners.

9. Veiligheid en weerbare samenleving

9.1 Veiligheid

We zorgen voor een gemeente waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen in de wijk, op straat en online. Daarom zetten we stevig in op preventie, zichtbare handhaving en een daadkrachtige aanpak van criminaliteit en overlast. We treden op tegen geweld, drugs-criminaliteit, ondermijning en woonfraude en werken daarbij nauw samen met politie, ondernemers, inwoners en regionale partners. Ook investeren we in cyberweerbaarheid en de aanpak van digitale criminaliteit.

Daarnaast hebben we nadrukkelijk aandacht voor de sociale veiligheid en leefbaarheid in buurten en dorpen. We versterken de samenwerking tussen zorg, onderwijs, jongerenwerk en handhaving om problemen vroegtijdig te signaleren, criminele aanwas en escalatie te voorkomen.

Intimidatie, discriminatie, bedreiging van bestuurders, hulpverleners en inwoners accepteren we niet.

- We zorgen voor een zichtbare aanwezigheid van politie en handhavers in wijken, winkelgebieden en dorpskernen en verbeteren de opvolging van overlastmeldingen van inwoners, daarom komen er deze periode twee handhavers (BOA's) bij.
- Iedereen moet veilig over straat kunnen. Onveilige plekken in de openbare ruimte pakken we met voorrang aan. Dit werken we uit door het instellen van een meldpunt waar deze plekken kunnen worden aangedragen. We investeren de komende periode extra in veiligheid op straat, in het bijzonder voor kinderen en vrouwen. Deze investeringen doen we bovendien in lijn met de afspraken zoals gemaakt in het regenboogstembusakkoord.
- Om de verkeersveiligheid, leefbaarheid en veiligheid van voetgangers en het winkelend publiek te verbeteren komen we met een aanpassing van de Algemene Plaatselijke Verordening om een verbod in te stellen op fatbikes in de Woerdense binnenstad. Daarna kijken we naar uitbreiding van dit verbod naar andere (winkel)gebieden en dorpskernen.
- We investeren in veilige buurten en openbare ruimte, zetten cameratoezicht in waar nodig en ondersteunen initiatieven op het gebied buurtpreventie.
- We versterken de aanpak van ondermijnende criminaliteit, met extra aandacht voor bedrijventerreinen, vakantiewoningen en vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-locaties) en zetten bestuurlijke instrumenten zoals de Wet Bibob vaker en sneller in. We borgen deze inzet in de gemeentelijke organisatie.
- Voor kwetsbare groepen, zoals slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, zorgen we voor goede opvang en begeleiding in samenwerking met onze partners in de zorg en veiligheid.

9.2 Weerbaarheid en zelfredzaamheid

- Goede en toekomstbestendige brandweezorg is van levensbelang. We nemen in de eerste helft van deze raadsperiode een besluit over de renovatie/nieuwbouw van de bestaande kazernes in Harmelen en Kamerik. Daarbij houden we rekening met de ontwikkelingen rond de Schulenburch.
- We hebben aandacht voor de weerbaarheid en zelfredzaamheid van onze inwoners zodat we beter voorbereid zijn op crises zoals langdurige stroomuitval of verstoring van vitale infrastructuur. Daarom zetten we in op duidelijke communicatie, bewustwording en praktische informatie voor inwoners en organisaties over wat zij zelf kunnen doen in geval van een crisis. Daarbij werken we samen met veiligheidsdiensten, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Ook hebben we aandacht voor kwetsbare inwoners die in noodsituaties extra ondersteuning nodig hebben.

10. Bestuur en organisatie

10.1 Samen werken aan Woerden

In dit coalitieakkoord maken we afspraken over de belangrijkste opgaven waarvoor onze gemeente de komende tijd staat. Het akkoord geeft richting en is een uitnodiging aan andere partijen om samen te werken: in de gemeenteraad, maar ook daarbuiten. We betrekken inwoners, ondernemers, verenigingen en vrijwilligers actief bij de uitwerking en uitvoering van deze opgaven. In de raad zoeken we naar brede steun voor onze voorstellen en bieden we ruimte voor alternatieven en initiatieven van alle raadsfracties en raadsleden.

Het coalitieakkoord is er een op hoofdlijnen: voor de grote opgaven zetten we de richting uit, maken keuzes door te prioriteren en bepalen hoe we onze ambities betalen. Het is aan het college van burgemeester en wethouders om dit samen met de ambtelijke organisatie verder uit te werken in een collegewerkprogramma. In dit akkoord beschrijven we wat de belangrijkste doelstellingen zijn. Hoe deze worden gerealiseerd, wordt verder uitgewerkt.

Er gebeurt veel in de wereld om ons heen. Er woedt een oorlog op ons continent en het conflict in het Midden-Oosten raakt ook onze lokale gemeenschappen: denk daarbij aan de Oekraïense ontheemden die hier een veilig onderkomen vinden en de toenemende kosten van grondstoffen. Ook liggen de herinneringen aan de COVID-pandemie nog vers in ons geheugen. We kunnen de toekomst niet voorspellen, maar erkennen dat veranderende omstandigheden ook tot nieuwe of andere afwegingen kunnen leiden. Besturen vraagt om lef, als de situatie daar om vraagt zullen we dat ook tonen.

10.2 Bestuurscultuur

Goede samenwerking en investeren in een open en constructieve bestuurscultuur vragen om duidelijke afspraken en een heldere rolverdeling. De raad stelt de kaders, controleert de uitvoering en geeft onze inwoners een stem. Het college geeft invulling aan deze kaders en geeft de samenwerking met de raad en de ambtelijke organisatie op actieve wijze vorm. De ambtelijke organisatie heeft oor en oog voor wat er speelt in de samenleving en is toegerust om de gemaakte afspraken op effectieve wijze uit te voeren.

De zaken waarover dit akkoord geen uitspraken doet, zijn in principe aan de raad. Belangrijk daarbij is dat deze in lijn zijn met de gemaakte financiële afspraken, onze visie op de samenleving en de uitvoerbaarheid voor onze organisatie. We kiezen daarnaast elk jaar voor een integrale afweging bij de kadernota waarbij we mee- en tegenvallers in samenhang beoordelen.

In de raad willen we samenwerken met andere partijen. Dit doen we vanuit de overtuiging dat we gezamenlijk een raad zijn voor alle inwoners van Woerden, Harmelen, Kamerik en Zegveld. We nemen onze kaderstellende en controlerende taak serieus en geven inwoners, ondernemers, wijk- en dorpsplatforms, verenigingen en vrijwilligers een stem. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de vaak ongehoorde stemmen in onze gemeente. We voeren het debat op de inhoud, waarbij we niet alleen de verschillen zichtbaar maken, maar ook de overeenkomsten benoemen. Bij het doen van voorstellen hebben we oog voor de uitvoerbaarheid en de rolverdeling tussen college en raad.

Goede samenwerking vraagt om onderhoud en reflectie. We stellen dan ook voor dat raad, college en ambtelijke organisatie regelmatig (jaarlijks) kijken hoe we met elkaar samenwerken. Ook stellen we voor dat er halfjaarlijks een gesprek plaatsvindt tussen presidium, college en de ambtelijke organisatie. Over deze voorstellen gaan we met de andere raadsfracties in gesprek.

Een deel van deze opgaven gaat verder dan onze gemeentegrenzen. Daarom werken we samen met onze buurgemeenten en de provincie. Voor een effectieve lobby naar Den Haag en Brussel werken we in VNG-verband samen.

10.3 Inwonersparticipatie

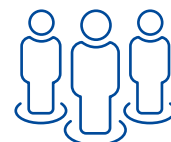
We vinden het belangrijk dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op tijd en serieus worden betrokken bij plannen en ontwikkelingen die hun directe omgeving raken. Daarbij kijken we niet alleen naar het beleid, maar ook naar de manier waarop we daar uitvoering aan (gaan) geven. Participatie is geen formaliteit, maar vraagt om dialoog, duidelijke communicatie en ruimte voor ideeën vanuit de samenleving. Daarbij hoort ook het uitdaagrecht: inwoners en organisaties krijgen ruimte om, waar dat kan, taken of initiatieven van de gemeente zelf op te pakken wanneer zij denken dat het beter, slimmer of dichter bij de samenleving kan. Als andere partijen voor de participatie verantwoordelijk zijn houden we toezicht op een zorgvuldige uitvoering, in lijn met onze eigen kwaliteitseisen.

Tegelijkertijd zijn we eerlijk over verwachtingen: niet alles kan en niet iedere wens is uitvoerbaar. Daarom zijn we vooraf duidelijk over de ruimte die er is voor invloed, de kaders waarbinnen keuzes gemaakt worden en de afwegingen die daarbij horen. Na afloop maken we inzichtelijk wat er met de input en ideeën is gebeurd. Dat vraagt verantwoordelijkheid van iedereen: van de gemeenteraad bij het stellen van heldere kaders, van het college bij zorgvuldige besluitvorming en communicatie, en van de organisatie bij een betrouwbare en betrokken uitvoering. Ook de gemeente zelf moet realistisch zijn in wat zij belooft en duidelijk aangeven wanneer verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden.

10.4 Ambtelijke samenwerking met Oudewater

Momenteel werkt de organisatie van Woerden ook voor de gemeente Oudewater op basis van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) die op 1 januari 2026 is ingegaan. Met de start van deze raadsperiode gaan we aan de slag met de verkenning van de toekomst van onze samenwerking na afloop van de SOK.

- Woerden heeft als zelfstandige gemeente voldoende bestuurskracht om inwoners in Woerden, Harmelen, Kamerik en Zegveld goed te blijven bedienen en onze ambities te laten slagen. Een gemeentelijke herindeling leidt voor een gemeente als Woerden niet automatisch tot betere dienstverlening. Er zal een goed inzicht moeten komen in de financiële gevolgen van een dergelijk besluit, waarbij er niet op voorhand kan worden uitgegaan van financieel voordeel. Daarom laten we dit jaar samen met Oudewater twee basisscenario's doorrekenen: ontvlechting en bestuurlijke herindeling. De raad wordt hierbij intensief betrokken, zodat we keuzes zorgvuldig kunnen maken. We staan open voor het gesprek over de bestuurlijke toekomst van Woerden en gemeenten in de regio.

11. Financiën en capaciteit

Wij zijn trots op onze mooie gemeente en alle mooie dingen die er gebeuren. Dankzij onze inwoners, (vrijwilligers)organisaties en ondernemers gaat het goed met onze stad en onze dorpen. Dat komt mede door de uitgaven en investeringen die wij als gemeente op allerlei manieren doen: van zorgen voor een sterke sociale basis en toekomstbestendige ontmoetingsplaatsen tot het zoeken naar ruimte voor ondernemers, en van het vergroten van de (verkeers)veiligheid op straat tot het realiseren van goede wegen, fietspaden en schoolgebouwen. In dit coalitieakkoord maken wij daarvoor keuzes. We voelen een grote verantwoordelijkheid om belastinggeld op een doelmatige en verstandige manier te blijven besteden, zodat onze gemeente ook op de lange termijn kan blijven groeien en bloeien. Alleen met gezonde gemeentefinanciën en duidelijke prioriteiten kunnen we blijven investeren in wat voor inwoners en ondernemers belangrijk is.

Daarbij staat Woerden in de komende bestuursperiode, net als veel andere gemeenten, voor grote financiële uitdagingen. De hoogte van de bijdrage die wij van de Rijksoverheid ontvangen, is de afgelopen jaren onvoorspelbaar. Tegelijkertijd stijgen mede als gevolg van inflatie veel kosten, zowel bij ons als gemeente als bij onze samenwerkingspartners, (vrijwilligers)organisaties en gemeenschappelijke regelingen. Dit alles leidt ertoe dat wij deze bestuursperiode beginnen met een tekort, dat vooral in 2028 voelbaar is. In dit hoofdstuk besteden we daarom uitgebreid aandacht aan onze financiële afspraken. Daarbij gaan we ook in op de beschikbare ambtelijke capaciteit, die de ruimte voor uitvoering van extra ambities beperkt.

11.1 Lokale lasten

Tot twee jaar geleden is de onroerendezaakbelasting (ozb) meermaals met meer dan de inflatiecorrectie verhoogd, waardoor Woerden qua belastingdruk boven het landelijk gemiddelde ligt. Daarom vinden we het noodzakelijk om de komende vier jaar te kijken hoe we minder kunnen uitgeven, in plaats van belastingen te verhogen.

- Ons uitgangspunt in de komende vier jaar is dat we de ozb niet verhogen, ook niet met inflatiecorrectie. Om de begroting sluitend te krijgen, zoeken we de oplossing daarom eerst en vooral in bezuinigingen. Een (zo beperkt mogelijke) verhoging van de ozb komt pas als laatste instrument in beeld: wanneer aantoonbaar is dat verdere bezuinigingen of taakstellingen niet haalbaar zijn, heroverwegen we onze eigen ambities zoals die in dit akkoord zijn opgenomen, inclusief het niet indexeren van de ozb. Daarbij geldt dat we de ozb in geen geval verhogen met meer dan het inflatiepercentage in het betreffende begrotingsjaar. Andere lokale lasten, zoals de riool- en afvalstoffenheffing, houden we zo laag mogelijk. We zien geen ruimte om meer kosten aan de rioolheffing toe te schrijven dan nu het geval is.
- We stellen een ozb-egalisereserve in. Als er in een jaar meer ozb-inkomsten worden opgehaald dan begroot, storten we het voordeel in deze reserve. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de begrote ozb-inkomsten in het jaar daarna. Zo stimuleren we het zorgvuldig begroten van de verwachte belastingopbrengsten.
- We onderzoeken hoe het gemeentelijke kwijscheldingsbeleid voor lokale belastingen en heffingen rechtvaardig kan worden ingericht. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar de mogelijkheden om maatwerk toe te passen en niet automatisch in alle gevallen tot volledige kwijschelding over te gaan. Daarbij hebben we altijd oog voor de individuele situatie van inwoners.

11.2 Financieel beleid en investeringen

We vinden realistisch begroten en het daadwerkelijk kunnen uitvoeren van de begroting voor onze inwoners en ondernemers van groot belang. Daarom geven we niet meer geld uit dan er binnenkomt. Ook willen we niet meer inspanningen en investeringen plannen dan we in een jaar kunnen waarmaken, met grote overschotten op de jaarrekening en hoge schuldquoteprognoses tot gevolg. De afgelopen jaren zijn al forse stappen gezet om het huishoudboekje van de gemeente beter op orde te krijgen, onder meer door het instellen van een investeringsplafond en het kritisch doorlichten van de begroting op structureel onvolledig gebruikte budgetten. Inmiddels komen nieuwe uitdagingen op ons af en kunnen sommige investeringen niet langer worden uitgesteld. Daarom moeten we aanvullende stappen zetten om Woerden ook in de toekomst financieel gezond te houden.

- Hoewel niet alle factoren beïnvloedbaar zijn, blijven we inzetten op het verbeteren van de aansluiting van de realisatie op de begroting, door ontwikkelingen zo tijdig mogelijk te voorspellen en in te schatten. We dringen hierop eveneens aan bij de gemeenschappelijke regelingen waarin wij een substantieel financieel belang hebben. In dit kader werken we daarnaast toe naar het creëren van inzicht in de tussentijdse realisatie bij de voorjaars- en najaarsrapportage.
- We kiezen zoveel mogelijk voor het maken van integrale afwegingen bij de drie vaste P&C-momenten in het jaar. Voorstellen waarover de raad al wel besluit, maar die financieel pas in de Voorjaars- of Kadernota worden verwerkt, bemoeilijken die integrale afweging. Daarom gaan we zeer terughoudend met het voorleggen van dergelijke voorstellen om.
- Meevallers, zoals de overschotten op de jaarrekening in de afgelopen jaren, zetten we op voorstel van het college in voor versterking van de algemene reserve. Tegenvallers worden binnen programma's opgelost; pas als dat aantoonbaar onmogelijk is, kan de raad een voorstel voor alternatieve dekking worden voorgelegd.
- We bekijken elk jaar kritisch of uitgaven in (een deel van) de begroting nog steeds noodzakelijk zijn. Het verbeteren en verankeren van financiële discipline bij het college en de gehele ambtelijke organisatie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de wethouder Financiën, maar van alle wethouders. Het is ook aan de raad om hierin (onze) verantwoordelijkheid te nemen.

De afgelopen jaren is de omvang van de Algemene Reserve snel toegenomen, doordat deze werd gevoed met grote overschotten op de jaarrekening. De jaarrekening over 2025 laat een vergelijkbaar beeld zien.

- Daarom vinden we het gerechtvaardigd om incidentele uitgaven in de eerste twee jaar van deze bestuursperiode – tot reguliere besparingsopties in kaart zijn gebracht – vaker te onttrekken aan de Algemene Reserve, voor zover mogelijk binnen het provinciaal toezicht op onze begroting. We dragen er daarbij zorg voor dat de Algemene Reserve voldoende op peil blijft om risico's af te kunnen dekken, bij voorkeur door niet meer te onttrekken dan in de voorgaande jaarrekening in de reserve is gestort en minimaal conform de eisen uit de Financiële Verordening.

Investeringsen zijn noodzakelijk om onze stad en dorpen nog fijnere en toekomstbestendige plekken te maken om te wonen, werken en ontspannen. Omdat we schulden niet willen doorschuiven naar volgende generaties, blijft het onder controle krijgen en houden van de schuldenlast van de gemeente van groot belang. Zeker in de komende bestuursperiodes, waarin we voor de vraag staan hoe we meerdere grote investeringen op een financieel verantwoorde manier kunnen uitvoeren.

- We houden vast aan de Financiële Verordening en de spelregels uit Investeringsen in Balans, met name het investeringsplafond. We kijken daarbij kritischer naar de omvang van beïnvloedbare cyclische investeringen, om zo binnen het plafond meer ruimte te creëren voor de niet-cyclische, eenmalige investeringen, met name die uit dit coalitieakkoord.
- Aan het begin van deze bestuursperiode prioriteren we alle investeringen in een volledige en realistische investeringsplanning. Die kent een langere horizon dan 4 jaar en wordt binnen de P&C-cyclus halfjaarlijks geactualiseerd. Het investeringsplafond en het investeringsvolume dat de ambtelijke organisatie in de afgelopen jaren heeft kunnen realiseren, vormen daarbij het vertrekpunt. We gaan nog strakker sturen op het doorschuiven van investeringen. Het doel is binnen maximaal twee jaar de volledige boeggolf aan vooruitgeschoven investeringen in de investeringsplanning in te passen. Daartoe moeten we investeringen schrappen of temporiseren. Het college legt hiervoor uiterlijk bij de Kadernota 2028 een eerste voorstel voor aan de raad.
- Wij hechten aan het op peil houden van het voorzieningenniveau in onze kernen. In Kamerik en Zegveld vraagt dat om noodzakelijke investeringen in de Schulenburg en de Milandhof. We vinden het gerechtvaardigd om deze noodzakelijke investeringen in de vitaliteit van onze dorpen (deels) te financieren uit de opbrengst van woningbouw in deze dorpen. Voor Kamerik gaat het hier om de woningbouwlocatie Kamerik Noord-Oost III en voor Zegveld om de ontwikkelingen van woningbouw op de bestaande en aankomende bouwlocaties. Voorafgaand aan het voorleggen van voorstellen voor investeringen werken we uit hoe dit vorm kan krijgen, mede in relatie tot de wet- en regelgeving met betrekking tot het grondbedrijf.

11.3 Ambtelijke capaciteit

Onze ambities kunnen alleen worden waargemaakt met een ambtelijke organisatie die daartoe in staat is. De afgelopen jaren is een groeiende spanning tussen ambities en beschikbare ambtelijke capaciteit geconstateerd. Daarop is fors geïnvesteerd: de ambtelijke organisatie is sinds 2020 gegroeid, er is gericht geld vrijgemaakt voor organisatieontwikkeling en per 1 januari 2026 werkt de gemeente in een nieuwe organisatiestructuur met stevigere verticale sturing. Dit programma organisatieontwikkeling, dat loopt tot 2028, is van belang om de organisatie verder te professionaliseren en de samenhang tussen structuur, sturing, processen en cultuur te versterken. Daarna moet deze inzet blijvend worden geborgd.

- Wij willen dat de investeringen in de organisatie de komende periode zichtbaar gaan renderen voor inwoners, ondernemers en organisaties. Onze inzet is een sterke organisatie die niet groter is dan nodig, maar bovenal goed, snel, zorgvuldig, betrouwbaar en klantvriendelijk resultaat levert en kan inspelen op veranderende omstandigheden.

- We hechten eraan dat in de begroting realistische doelstellingen worden opgenomen, ten aanzien van zowel de beschikbare financiële middelen als de beschikbare ambtelijke capaciteit. Om grip te houden op de hoeveelheid externe inhuur maken we in de begroting de inzet van eigen capaciteit en externe inhuur inzichtelijk, net als de daarbij gemaakte afwegingen.
- We streven er daarom naar dat de beste ambtenaren voor Woerden willen komen werken. We borgen nog beter in processen dat nieuwe ambtenaren onze stad en dorpen direct goed leren kennen en 'naar buiten' gaan, zodat zij in staat zijn hun werk nog beter en sneller te doen.
- Het is aan de raad en het college om duidelijke keuzes te maken in het evenwicht tussen ambities en uitvoeringscapaciteit, daarbij gefaciliteerd door een ambtelijke organisatie die realistisch is over de eigen slagkracht, maar ook in kansen denkt.
- Een gerichtere inzet van ambtelijke capaciteit vraagt dat we meer durven over te laten aan anderen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen geven we ontwikkelaars meer ruimte en vertrouwen en verwachten we in ruil daarvoor aantoonbare kwaliteit. Dit sluit aan bij de in dit akkoord opgenomen verduidelijking van de ruimtelijke kaders, die ontwikkelaars meer duidelijkheid geeft, en bij de 'ja, mits'-houding die de Omgevingswet van ons vraagt. Waar de organisatie minder uitvoerig hoeft te toetsen, ontstaat ruimte om sneller te leveren op andere projecten.

De ambtelijke organisatie van Woerden werkt ook voor Oudewater. Sinds 1 januari 2026 geldt een nieuwe, verzakelijkte samenwerkingsovereenkomst tussen beide gemeenten. Wij hechten aan een goede uitvoering van de ambities van Woerden en Oudewater. Daarom vinden wij het belangrijk dat de inzet in verhouding blijft tot de voor elke gemeente beschikbare capaciteit.

- Het bewaken van deze balans zien wij als een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Het college van Woerden vervult zijn rol – via de gemeentesecretaris als (collectief) opdrachtgever en opdrachtnemer – binnen de samenwerking zodanig dat afspraken over de verdeling van capaciteit worden nagekomen en de uitvoering van daarin passende ambities van beide besturen geborgd blijft. Zo voorkomen we dat keuzes over prioritering in concrete situaties toch bij de ambtelijke organisatie komen te liggen. Bij het formuleren van nieuwe ambities en doelen houden we rekening met deze verdeling van capaciteit. Dat verwachten wij ook van het bestuur van Oudewater.

11.4 Zorgvuldig en verantwoord keuzes maken

Dit coalitieakkoord wordt verwerkt in de programmabegroting 2027-2030. We zorgen er in ieder geval voor dat het eerste jaar van de meerjarenbegroting daarbij sluitend is.

Het is duidelijk dat op korte termijn keuzes moeten worden gemaakt om ook in latere jaren tot een structureel sluitende begroting te komen en tegelijkertijd de ambities uit dit coalitieakkoord te kunnen realiseren. We houden daarbij de ontwikkelingen rond de bijdrage van de Rijksoverheid scherp in de gaten, maar wachten duidelijkheid daarover niet af, omdat we niet weten of en wanneer die komt. Dat betekent dat we elders mogelijkheden voor besparingen gaan zoeken: door efficiënter te werken, ambities minder uitgebreid uit te voeren, uit te stellen en niet meer te doen.

Onze voorkeur gaat daarbij uit naar het daadwerkelijk prioriteren van ambities en dus ook het schrappen van taken en inspanningen, in plaats van de verantwoordelijkheid voor dergelijke keuzes met taakstellingen naar de ambtelijke organisatie te verschuiven. Om dergelijke keuzes zorgvuldig, verantwoord en realistisch te kunnen maken, is echter wel voorbereiding en uitwerking door de ambtelijke organisatie nodig. Tijdens onze coalitieonderhandelingen bleek hiervoor onvoldoende tijd en ruimte te zijn. In dat licht hebben wij er bewust voor gekozen om in dit coalitieakkoord niet alsnog, zonder voldoende onderbouwing, allerlei keuzes te maken of taakstellingen op te leggen.

We benadrukken echter wel dat maatregelen nodig zijn om tot een solide en meerjarig sluitende begroting te komen. We onderkennen dat het op tafel leggen van keuzes met mogelijke consequenties voor het voorzieningenniveau daarbij niet te vermijden is. We kunnen als gemeente niet alles als belangrijk bestempelen of tegelijk blijven doen. Zoals eerder in dit akkoord opgemerkt, zullen wij daarom het lef tonen om moeilijke keuzes niet uit de weg te gaan én ze zorgvuldig te maken. Daartoe geven wij hieronder enkele kaders mee aan het nieuwe college. We vragen het college hierop jaarlijks te rapporteren via de P&C-cyclus, te starten bij de begroting 2027-2030.

- Om meerjarig tot een sluitende begroting met ruimte voor tegenvallers te komen, brengen we in het eerste jaar van deze bestuursperiode mogelijkheden voor bezuinigingen in kaart. Daarbij kijken we los van de politieke wenselijkheid welke uitgaven en investeringen te voorzien en vermijdbaar (door actie te ondernemen beïnvloedbaar, inclusief door het wijzigen of stopzetten van beleid) en/of uitstelbaar zijn. Van wettelijke taken maken we inzichtelijk in hoeverre deze soberder kunnen worden uitgevoerd. Hiermee is nadrukkelijk niet gezegd dat alle bezuinigingsopties daadwerkelijk worden ingezet, omdat zij in veel gevallen impact zullen hebben op het voorzieningenniveau voor inwoners, organisaties en ondernemers.
- Het college legt de uitkomsten van deze inventarisatie met een integraal afgewogen voorstel over de te maken keuzes voor bezuinigingen uiterlijk bij de Kadernota 2028 voor aan de raad. De in dit coalitieakkoord opgenomen ambities, gemaakte keuzes en ingeslagen richtingen blijven daarbij zoveel mogelijk overeind. Maatregelen die op korte termijn tot besparing leiden, maar waarvan kan worden onderbouwd dat zij op lange termijn juist voor een stijging van kosten zorgen, voeren we in beginsel niet door.

11.5 Zoekrichtingen voor besparingen

We geven het college in aanvulling op de afspraken in dit hoofdstuk de volgende zoekrichtingen voor besparingen (in financiële zin en qua inzet van ambtelijke capaciteit) mee:

1. **Prioriteren van ruimtelijke projecten.** De gemeente Woerden kent een veelheid aan lopende ruimtelijke projecten. Dat zijn er meer dan de ambtelijke organisatie aankan en ook netcongestie zit sommige projecten in de weg. Zonder het schrappen of uitstellen van deze projecten blijven de kapitaalslasten van een aantal van deze projecten ruimte innemen op onze begroting. Het college krijgt de opdracht om projecten te stoppen, te minimaliseren of te temporiseren. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de brug bij de Harmelerwaard, waarbij wij bij doorgang van dit project de oplossing met een vaste uitvoering in de toekomst voldoende achten, een beperktere uitvoering van het Masterplan Kern Kamerik, de revitalisatie van bedrijventerrein Barwoutswaarder onderdeel maken van een bredere afweging voor de westzijde van Woerden en het versoberen van projectopdrachten naar het noodzakelijk groot-onderhoud en/of vervangingen bij assets in de openbare ruimte en vastgoed.

2. **Herijking ruimtelijke kaders.** Veel capaciteit gaat zitten in de omgang met de onvoldoende duidelijke ruimtelijke eisen die de gemeente momenteel hanteert. Het college krijgt, zoals eerder in dit akkoord benoemd, de opdracht om met een herziening van de ruimtelijke kaders uit de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de omgevingsprogramma's te komen, met als doel om hierbij ruimtelijke procedures sneller en minder intensief te kunnen doorlopen.
3. **Samenwerking met maatschappelijke organisaties.** Woerden heeft een rijk maatschappelijk leven en de gemeente heeft al veel ervaring in het samenwerken met vrijwilligersorganisaties. Met name in het sociaal domein leidt deze samenwerking al tot een doelmatige manier van het bereiken van gemeentelijke doelen. Wij zijn ervan overtuigd dat intensivering van de samenwerking met maatschappelijke organisaties tot besparingen kan leiden. Wij denken hierbij aan de domeinen energietransitie, klimaatadaptatie, groenbeheer en biodiversiteit, afvalscheiding en circulaire economie. We gaan onderzoeken welke beleidsdoelen er op een doelmatige manier te bereiken zijn door samen te werken met maatschappelijke organisaties.
4. **Kunstmatige intelligentie (AI) benutten.** Kunstmatige intelligentie biedt de mogelijkheid om veel sneller tekst te genereren dan wij tot nu toe gewend zijn. We denken dat hiermee door een verbetering van kwaliteit, productiviteit en effectiviteit een besparing op ambtelijke capaciteit mogelijk is. Niet op de korte termijn, maar wel door het ontwikkelen van een strategie die op de middellange termijn een vermindering van ambtelijke capaciteit kan betekenen, bijvoorbeeld op het gebied van communicatie. AI biedt, mits veilig ingezet, ook kansen voor het overnemen van repeterende administratieve taken en voor het ondersteunen van inwoners en ondernemers bij (aan)vragen. We werken dit verder uit op basis van het traject dat de ambtelijke organisatie volgt voor de implementatie van AI.
5. **Grondbeleid en de omgang met kostenverhaal.** We zijn van mening dat er besparingspotentieel zit in het slimmer vormgeven van het grondbeleid en grondexploitatie, bijvoorbeeld door anders om te gaan met het kostenverhaal voor ambtelijke inzet op verkenningen van projecten. We onderzoeken hoeveel besparing via dit middel te realiseren valt.
6. **Effectiviteit en indexatie van subsidies.** Op basis van het subsidieregister waaraan wordt gewerkt, brengen we in kaart welke subsidies de gemeente verstrekt, hoe effectief zij zijn en hoe hun hoogte kan worden onderbouwd. We kijken hierbij welke mogelijkheden er voor een (structurele of incidentele) besparing zijn, bijvoorbeeld door subsidies in een jaar niet te indexeren.
7. **Gemeenschappelijke regelingen:** Een aanzienlijk deel van onze begroting loopt via gemeenschappelijke regelingen, terwijl onze sturing daarop beperkt is en de raad vaak laat met kostenstijgingen wordt geconfronteerd. We verkennen hoe we die sturing verder kunnen versterken, voortbouwend op de inspanningen die al zijn verricht.
8. **Verhogen taakstelling bedrijfsvoering.** We onderzoeken of de doorontwikkeling van de organisatie kan leiden tot een verhoging van de taakstelling op bedrijfsvoering of het versneld realiseren daarvan, mede aan de hand van de in 2026 uit te voeren benchmark op omvang en grootte van de formatie en uitvoeringsbudgetten.
9. **Externe inhuur.** We blijven werken aan het terugdringen van de noodzaak om extern in te huren door meer kennis in huis te houden. We verkennen de mogelijkheden voor een regionale samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt, met als doel een sterkere arbeidsmarktpositie die helpt bij het aantrekken van getalenteerde werknemers tegen lagere inhuurtarieven.

BIJLAGE

Voorstel verdeling portefeuilles college

VVD

- Arbeidsmarkt
- Binnenstad
- Brandweerkazernes
- Detailhandel, horeca
- Economische zaken
- Financiën
- Ondernemerschap
- Oostelijke Randweg
- Organisatie (incl. ICT)
- Parkeren
- SOK Woerden-Oudewater
- Vergunningverlening
- Vestigingsklimaat
- Vastgoed
- Werk en inkomen

Inwonersbelangen

- Armoedebeleid en bestaanszekerheid
- Begraven en begraafplaatsen
- Beheer openbare ruimte
- Bouwen / wonen
- Cattenbroekerplas
- Dierenwelzijn
- Landelijk gebied
- Participatie
- Poort van Woerden (incl. stationsgebied)
- Regionale samenwerking
- Verkeer en mobiliteit
- Verkenning omgevingsvisie Woerden-West
- Woerden Marketing

Progressief Woerden

- Afval en circulaire economie (AVU)
- Bodem
- Cultuur
- Duurzaamheid
- Energietransitie
- Gaswinning
- Grondbeleid en grondbedrijf
- Klimaat
- Milieu (ODRU en NME)
- Natuur
- Netcongestie
- Ruimtelijke ordening
- Water en waterketen
- Zwembad

CDA

- Bedrijventerreinen
- Gezondheid / volksgezondheid
- Jeugd- en jongerenbeleid
- Jeugdhulp en jeugdzorg
- Milandhof
- Monumenten en archeologie
- Onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Opvang, inburgering, vluchtelingen en statushouders
- Recreatie en toerisme
- Schulenburch
- Sociale basis en welzijn
- Sport
- Wmo
- Iedereen doet mee (inclusie)

Burgemeester

- Bestuurlijke zaken
- Burgerzaken
- Communicatie
- Evenementen
- Handhaving en toezicht
- Openbare orde en veiligheid (waaronder integraal jeugdbeleid)
- Ondernijning en weerbaar bestuur
- Weerbare samenleving
- Juridische zaken